

Dosarul nr. 2r-525/22
2-20079253-01-2r-03112022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central – V. Schibin
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Vladimir Cernov și de reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni de servicii auto „Transcon”, în proces de lichidare, împotriva lui Vladimir Cernov și Tatiane Cernov cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil anterior,

împotriva încheierii din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, apelul declarat de Vladimir Cernov și de reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoriai Bălți, sediul central, din motiv că nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

constată:

La 13 iulie 2020, lichidatorul societății pe acțiuni de servicii auto „Transcon” (în continuare SA „Transcon”) în proces de lichidare, administratorul autorizat Vitalie Melnic, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Cernov și Tatiane Cernov, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a sumei de 46 730 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei civile intentate la acțiunea SA „Transcon” împotriva SRL „Firma Ornament”, lui Vladimir Cernov și Tatiane Cernov, intervenient accesoriu OCT Bălți, cu privire la declararea nulității actelor juridice, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului, corectarea erorii admise, schimbarea regimului juridic al bunului și compensarea solidară a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 mai 2022 a Judecătoriai Bălți, sediul central, s-a admis parțial acțiunea SA „Transcon” în proces de lichidare.

S-a încasat în mod solidar de la Vladimir Cernov și Tatiana Cernov în beneficiul SA „Transcon” în proces de lichidare suma de 8 006,66 de lei cu titlu de

cheltuieli de judecată suportate la examinarea cauzei civile anterioare.

În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată (vol. II, f.d. 22, 29-39).

La 24 mai 2022, lichidatorul SA „Transcon” în proces de lichidare, administratorul autorizat Vitalie Melnic, a declarat apel împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoria Bălți, sediul central (vol. II, f.d. 25).

La 07 iunie 2022, Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, au depus la Judecătoria Bălți, sediul central, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 19 mai 2022 (vol. II, f.d. 26-28).

Prin încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de SA „Transcon” în proces de lichidare și de către Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoria Bălți, sediul central.

S-a acordat apelantului Vladimir Cernov și reprezentantului acestuia, avocatului Vasile Ceban, termen limită până la 30 septembrie 2022 pentru înregistrarea cererii de apel motivate, semnate olograf sau electronică omologată, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți.

Totodată s-a explicat apelanților că, dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, apelul nu va fi considerat depus și împreună cu toate documentele anexate va fi restituit (vol. II, f.d. 44-45).

Prin încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, apelul declarat de Vladimir Cernov împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoria Bălți, sediul central, din motiv că nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 57-59 recto-verso).

La 24 octombrie 2022, Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, au depus la Curtea de Apel Bălți recurs motivat împotriva încheierii din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru continuarea examinării apelului declarat de Vladimir Cernov (vol. II, f.d. 87-91).

În motivarea recursului au invocat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că apelantul Vladimir Cernov neîntemeiat nu a lichidat neajunsurile la depunerea cererii în termenul stabilit de instanța de apel. Or, la materialele cauzei este anexată cererea de apel motivată a lui Vladimir Cernov, care a fost înregistrată în Direcția evidență și documentare procesuală a Judecătoria Bălți, sediul central, la 30 septembrie 2022.

Recurentul a menționat că nu deține studii juridice, iar cererea sa de apel motivată nu a fost depusă în termenul stabilit în încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți datorită neglijenței colaboratorului Direcției evidență și documentare procesuală a Judecătoria Bălți, sediul central, care nu avea dreptul să înregistreze cererea de apel motivată, dar trebuia să-i indice că aceasta urmează a fi depusă la Curtea de Apel Bălți.

La fel, recurentul a notat că iresponsabilitatea și neglijența colaboratorului Direcției evidență și documentare procesuală a Judecătoria Bălți, sediul central, se manifestă și prin faptul că apelul său motivat a fost remis Curții de Apel Bălți abia la 10 octombrie 2022, or, în cazul în care acesta și-ar fi exercitat onest atribuțiile de serviciu și ar fi expedit apelul motivat la 03 octombrie 2022, dar nu la 10

octombrie 2022, atunci ar fi ajuns la Curtea de Apel Bălți până la data emiterii încheierii din 07 octombrie 2022, iar instanța de apel nu era să-i restituie apelul.

Astfel, recurentul a considerat că s-a conformat indicațiilor instanței de apel din încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, depunând în termenul acordat de instanță cererea de apel motivată până la 30 septembrie 2022.

Prin referința depusă electronic la 14 noiembrie 2022, lichidatorul intimat SA „Transcon” în proces de lichidare, administratorul autorizat Vitalie Melnic, a solicitat respingerea recursului declarat de Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, cu menținerea încheierii din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 07 octombrie 2022. Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „veronica.birliba@justice.md”, încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost comunicată reprezentantului recurentului, avocatului Vasile Ceban, în mod electronic la 13 octombrie 2022 (vol. II, f.d. 79).

În atare circumstanțe, Colegiul consideră ca fiind în termen recursul declarat de Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 24 octombrie 2022.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 19 mai 2022, Judecătoria Bălți, sediul central, a pronunțat hotărâre prin care a admis parțial acțiunea depusă de SA „Transcon” în proces de lichidare și a încasat în mod solidar de la Vladimir Cernov și Tatiana Cernov în beneficiul SA „Transcon” în proces de lichidare suma de 8 006,66 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la examinarea cauzei civile anterioare (vol. II, f.d. 22, 29-39).

Manifestându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, la 07 iunie 2022, Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, au depus la Judecătoria Bălți, sediul central, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 19 mai 2022 (vol. II, f.d. 26-28).

Prin încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de SA „Transcon” în proces de lichidare și de către

Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

S-a acordat apelantului Vladimir Cernov și reprezentantului acestuia, avocatului Vasile Ceban, termen limită până la 30 septembrie 2022 pentru înregistrarea cererii de apel motivate, semnate olograf sau electronică omologată, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți.

Totodată s-a explicat apelanților că, dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, apelul nu va fi considerat depus și împreună cu toate documentele anexate va fi restituit (vol. II, f.d. 44-45).

Colegiul constată din extrasul din poșta electronică cu adresa de e-mail „veronica.birliba@justice.md” că încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost notificată la 08 septembrie 2022 reprezentantului apelantului Vladimir Cernov, avocatului Vasile Ceban, prin intermediul poștei electronice la adresa electronică indicată în mandatul avocațial (vol. I, f.d. 88).

Prin încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, apelul declarat de Vladimir Cernov împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul central, din motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 57-59 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Potrivit art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile articolului 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică *inter alia* motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;

Alineatul (1¹) al aceluiași articol prevede că elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul notează că termenul de procedură acordat apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel este intervalul de timp, stabilit de instanța de judecată, în interiorul căruia acesta trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În sensul articolului 111 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Aderent, articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă instituie sancțiunea procedurală de restituire a cererii de apel, dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră necesar de a învedera că încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, în cazul în care apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă nu îndeplinește în termen indicațiile instanței de apel, cererea va fi restituită. Astfel, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanță în cazul neîndeplinirii în termenul acordat a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Astfel, având în vedere că termenul acordat de instanța de apel într-un înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurentul și reprezentantul acestuia aveau obligația pozitivă de a lichida neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind *uno icto*, cu titlu de sancțiune, restituirea cererii de apel.

La aspectul dat Colegiul consideră oportun de a reitera că, prin încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, lui Vladimir Cernov și reprezentantului acestuia, avocatului Vasile Ceban, le-a fost impusă obligația de a înregistra în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți până la 30 septembrie 2022 cererea de apel motivată, semnată olograf sau electronică omologată, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces.

Articolul 120 din Constituție investeste hotărârile judecătorești definitive cu caracter obligatoriu. Așa, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

Aderent, și articolul 20 din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995 prevede la alin. (3) că hotărârile instanței judecătorești sunt obligatorii și neexecutarea lor atrage răspundere, conform legii.

Articolul 16 din Codul de procedură civilă stipulează că hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Din sensul normei prevăzute la art. 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă rezultă în afara oricărui dubiu că încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii de apel este definitivă, deoarece este executorie, dar poate fi contestată doar

odată cu eventuala încheiere de restituire a apelului.

Respectiv, prin prisma art. 120 din Constituție, art. 20 alin. (3) din Legea nr. 514/1995 și art. 16 din Codul de procedură civilă, încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți este obligatorie pentru Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, inclusiv în partea faptului că cererea de apel motivată trebuie să fie înregistrată anume în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți nu mai târziu de 30 septembrie 2022.

Însă, contrar obligațiilor sale impuse de lege și de Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 07 septembrie 2022, apelantul Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, au înregistrat cererea de apel motivată în ultima zi – 30 septembrie 2022 în Direcția evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Bălți, sediul central, dar nu în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, după cum au fost impuși de instanța de apel.

Instanța de recurs nu poate reține drept plauzibile argumentele invocate în recurs, precum că nedepunerea cererii de apel motivate în termenul stabilit în încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți se datorează neglijenței colaboratorului Direcției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Bălți, sediul central, care trebuia să-i indice lui Vladimir Cernov și reprezentantului acestuia, avocatului Vasile Ceban, că cererea de apel motivată urmează a fi depusă la Curtea de Apel Bălți.

Or, în încheierea din 07 septembrie 2022, Curtea de Apel Bălți a indicat imperativ că cererea de apel motivată urmează să fie înregistrată în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți până la 30 septembrie 2022. În acest sens este relevant principiul *nemo censetur ignorare legem*, în sensul căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor și de instanța de apel față de forma cererii de apel, termenul și locul de depunere a acesteia se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurentului Vladimir Cernov și al reprezentantului acestuia, avocatului Vasile Ceban, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Cu titlu subsecvent, Colegiul consideră că de la momentul notificării încheierii din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, și anume de la 08 septembrie 2022 și până la 30 septembrie 2022, apelantul Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, au dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul lor procedural de a redacta cererea de apel motivată și a o depune în conformitate cu modalitatea și în interiorul termenului prevăzut în încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de apel just și temeinic a constatat, prin încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, că nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea datată cu 07 septembrie 2022, circumstanță ce denotă că Vladimir Cernov și reprezentantul acestuia, avocatul Vasile Ceban, nu au dat dovadă de diligență și interes suficient la utilizarea căilor procedurale de atac a hotărârii judecătorești.

În speță, Colegiul găsește relevantă jurisprudența CtEDO, în care s-a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor

sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Vladimir Cernov, reprezentat de avocatul Vasile Ceban.

Se menține încheierea din 07 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni de servicii auto „Transcon”, în proces de lichidare, împotriva lui Vladimir Cernov și Tatiane Cernov cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil anterior.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas